

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankranški pismen ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtak. Naročnina letno 60 Din. za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davek posebe. Pošt. ček. rač. 17.153. Telefon 3172

„Liberalno“ in „klerikalno“ učiteljstvo

S svetovno vojno se je zrušilo zopet eno zgodovinsko razdobje in z njim cela vrsta pravih in navideznih vrednot, ki so tvorile njegov kulturni inventar. Z novimi nalogami, pred katerimi stoji sodobno človeštvo, nastajajo novi politični, gospodarski in kulturni ideali, ki se od početka sicer še precej kaotično, vendar čedalje določneje odražajo na novih človeških obzorjih. Kakor vedno v zgodovini se bore tudi po vojni različna stremjenja za uveljavljanje za premoč v sodobnem svetu. Dinamična sila teh borb je pa vsled neprimerne težjega položaja ter ogromne materialne in duhovne mobilizacije modernega sveta mnogo hujša, kot je bila kdajkoli v preteklosti. Tudi danes zadevajo napredna stremjenja na odločen odpor ohranujočih sil in žal, da tudi v današnjih borbah ne odločajo samo uma svetli meči, temveč se borci na vseh straneh poslužujejo — kakor v vseh revolucionarnih razdobjih — brezobzirno vseh še tako nasilnih sredstev, da uspejo v svojem boju.

S stališča sedanjega bojnega meteža — ni povojni rod ne more stati na nobenem drugem — se kažejo pazljivo opazovalcu vsi junaški »podvig« naših »klerikalcev« in »liberalcev« iz predvojnih časov v precej idilični luči.

Ča gledamo še tako dobrohotno stvarno na tedanja stremjenja, se ne moremo vzdržati pomilovalnega nasmeha na račun vseh onih, ki skušajo v svoji anahronistični žalbi perspektivi vklentiti gigantske boje današnjih narodov za obstanek in svoboden razvoj v ozke kalupe predvojnega klerikalizma in liberalizma.

Imeni sta sicer ostali, a vsebine, ki sta jo označili, ni več. Časi, ko se je zapadno-evropski človek še usmerjal v glavnem po teh dveh polih, so nepovračljivo zašli. Vzbuhati stara imena k novemu življenju kaže le nerazumevanje sedanje dobe ali pa — preručano gesto.

Vsi vemo, kaj je pomenjal liberalizem ob francoski revoluciji in še vse stoletje po njej. A kaj pomenja danes?

Kje so tisti časi, ko so naskakovali liberalci fevdalne gospodarske, politične in kulturne institucije, ko se je liberalni meščan na barikadah boril za svoje ideje, ko je veljalo še načelo »možat ponos tudi pred kraljevskimi prestoli«?

Liberalizem je dosegel, kar je po razvojni nujnosti moral doseči. Zadoščen — zmagovit — liberalci ne gre več na barikade, liberalizem kot bojna fanfara je postal laž. Odklanjala ga je že predvojna liberalna generacija, sramežljivo se ga spominja še sedanji rod, nastopajoča mladina pa ne ve več, kaj početi z njim.

Kje je še kaj liberalizma, da bi bil potreben njegov bivši polarni protiutež — klerikalizem?

Pri vsej pieteti do časov, »ki so bili«, tudi mimo slovenskega učiteljstva ni hitel čas brez vpliva. Tudi slovenski učitelji se spoznal, da se s preživljenimi ideologijami ne morejo več voditi boji za nove vrednote in da je skrajni čas prenehati z donkihotsko politiko smešno tragičnega političnega junačevanja.

Brez razlike na svetovnonazorno opredelitev je padalo učiteljstvo v polpreteklem času pod nož političnih razračunavanj ter kmalu začutilo, da je kljub »dobojevanemu boju za kruh« izgubljalo iz dneva v dan na svojih stanovskih in državljanskih pravicah. V tem spoznanju, da je treba »najprej živeti in potem filozofirati« se je strnilo v enotno stanovsko organizacijo. Žal, da so prinesli premnogi s seboj tudi svojo staro miselnost in skušali v novi organizacijski obliki nadaljevati svojo pot po starih, »začrtanih smereh«. Toda res je pa tudi, da so taki tovariši iz obeh nasprotnih polov v manjšini ter da se njihov kontingent vsled trde življenjske izkušnje in pritoka mlajših povojnih učiteljskih generacij stalno zmanjšuje in da ni daleč čas, ko bo stala stanovska linija v naši organizaciji čista in brez motenj od katerekoli strani.

Prepričani smo, da govorimo v imenu večine in najboljših izmed organiziranega učiteljstva vseh prepričan, če izjavljamo, da nas s te smeri ne premakne nihče, in naj bi še s tako sirenskimi glasovi blagrovati preteklo čase tradicionalne politične opredeljenosti in tej ustrežajoče stanovske borbe slovenskega učiteljstva. Temu prepričanju sledi v zadnjem času tudi trume naših tovarišev širom Jugoslavije, ki se prav tako ne morejo ustavljati duhu časa, ki kategorično zahteva močne stanovske strnitve v obrambi proti razkrajujočim vplivom splošne gospodarske,

kulturne in politične krize. Naša stanovska linija ne pozna klerikalcev in liberalcev, nego samo tovariše, prave stanovske sotrpine. Prav tako ne sme pozabiti nihče izmed organiziranih učiteljev, da je njegova prva dolžnost, stati vsak čas na braniku za skupne ko-

Klavern uspeh anonimne ovadbe proti „Mladinski matici“ in „Našemu rodu“

O anonimni ovadbi proti »Mladinski matici« in »Našemu rodu« se je že dosti pisalo in govorilo. Obsodilo je ni samo učiteljstvo ampak vsa naša poštna javnost. Polemika o njej se je zanesla tudi v naše dnevno časopisje in z veseljem ugotavljamo, da ni bilo lista, ki bi z najmanjšo besedico poskušal braniti anonimnega denuncianta, ampak je soglasno obsodilo način takega zaplotniškega boja proti naši največji mladinski založbi.

Proti tej ovadbi so podali svoje posebne izjave predsednik in blaginik ljubljanske sekcije JUU, predsednik MM in urednik »Našega roda«. V izjavah so točka za točko pobijale absurdnosti ovadbe. Kot smo informirani, je poleg tega prečenil kulturno delo MM strokovnjak, od MM pa so bili poslani 3 zadnji letniki »Našega roda« in vse knjige, ki so izšle v zadnjih 3 letih v založbi MM.

Ovadba, ki je bila odposlana Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu in je prišla poleg tega še v urad centralnega presbira, in v roke notranjemu ministrstvu, odseku za zaščito države, ministrstvu prosvete, banski upravi in končno glavnemu prosvetnemu svetu, ki je o zadevi odločal.

Namesto, da bi bile publikacije Mladinske matice prepovedane za vse šole, kot je zahtevala anonimna ovadba, je prešla Mladinska matica te dni naslednji dopis:

Kraljevska banska uprava
Ljubljana
IV. No 513/1 13. januarja 1936.

Mladinski matici
odseku sekcije Jugoslovskega učiteljskega
udruženja
v Ljubljani.

V zadevi izdajanja mladinskega lista »Naš rod« ter knjig Mladinske matice je bila svoječasnno vložena anonimna ovadba, katero je obravnavalo Ministrstvo prosvete.

Zakaj učiteljske premestitve

»Slovenski dom« št. 21, od 27. januarja t. l. prinaša naslednji članek:

Včeraj je v nabito polni dvorani društvenega doma pri št. Vidu nad Ljubljano imel politično zborovanje minister brez listnice g. dr. Miha Krek. Na tem zborovanju je minister govoril tudi o učiteljskih premestitvah ter je v zvezi s tem dejal:

»Ena izmed vaših zahtev, ki sem jih povsod slišal, je bila: Prosimo vas, popravljajte krivice! Zdi se mi, da se med našimi somišljeniki veliko jezite, češ, da se krivice popravljajo preveč počasi. Mislim pa na drugi strani, da ne mine teden, ko ne bi vsaj ena od krivic bivših režimov bila popravljena. Toda oni, ki so nas pet let pitiskali in preganjali, kriče sedaj, ko popravljamo krivice, po vsej Sloveniji in posebno v Belgradu, kakor da bi mi v Sloveniji samo liberalce klali. Za vsakega učitelja, ki je bil premeščen, prihaja v Belgrad nešteto intrig, deputacij, pismen, telegramov, tako da človek, ki naših razmer ne pozna, res misli, da je nekaj na tem. Dejstvo je, da je bilo letos pri nas prestavljeno toliko učiteljstva, kakor druga leta in nič več. Od 4000 učiteljev je bilo prestavljenih okrog 270 in dejstvo je, da ni bilo prestavljenega nič več učiteljstva, kakor po drugih banovinah, marveč mnogo manj. Dejstvo je, da so naši nasprotniki gnali naše dobre učitelje iz službe — na cesto, dočim mi nikomur nismo vzeli niti pare in nihče radi nas ni izgubil službe. Dejstvo je dalje, da so naši nasprotniki poslali naše najboljše učitelje iz domovine tja doli na jug naše domovine, kjer so poiskali za nje, kar so najslabšega najti mogli. In sicer so pregnali tja doli starejše naše ljudi, družinske očete, dozorele ljudi in odlične strokovnjake samo radi tega, ker politično niso bili njihovi. (Dejstvo je, da je JUU to obsojalo. Op. uredn.) Mi smo jih samo par premestili izven banovine, toda samo take, ki jih v dotičnem kraju že živ krst trpeti in videti ni mogel. (Dokazati jim je treba tudi to. Op. uredn.) Mi moramo povedati tudi tole: nam je težko, da še do danes nismo mogli postaviti nazaj v službe vseh tistih ubogih učiteljev in profesorjev, ki jih je bivši režim brez povoda vrgel na cesto in so še danes na cesti. Kljub temu, da so še danes brez službe, so nasprotniki tako predrzni, da lažejo najvišjim državnim funkcionarjem, kako mi v Sloveniji preganjamo ljudi. Vi sami lahko presodite, ali je sploh kak primer

risti šole in učiteljstva. Od te poti se ne umaknemo, dobro vedo čicer, da bo tako pot vedno najboljša tarča za razne napade od vseh strani. En dokaz več — če bi bil še potreben — da smo na pravi poti. — L. G.

Reševanje nalog Ministrstva prosvete za osnovno nastavo z dne 2. januarja 1936 O. N. br. 85.631 se Vam v pregibu dostavlja v prepisu mišljenja glavnega prosvetnega sveta v Beogradu z dne 2. decembra 1935 S. br. 1732.

Po pooblastilu bana, načelnik prosvetnega oddelka
Jos. Breznik s. r.

GLAVNI PROSVETNI SAVET

pri ministarstvu prosvete

Kraljevine Jugoslavije

S. br. 1732

25. novembra 1935 god.

u Beogradu.

MINISTARSTVU PROSVETE

Osnovnoj nastavi

Glavni Prosvetni Svet na svom 2120 redovnom sastanku od 25. novembra o. g. dao je mišljenje da ova anonimna prijava nema ničega konkretnog i da su izrazi u pretstavci nedostojni tela kome je upućena.

2 decembra 1935 god.

Beograd.

Po naređenju Predsednika

Glavnog prosvetnog Saveta,

Sekretar:

Podpis.

L. S.

Tako so temni elementi, ki rujejo proti naši mladinski založbi, za eno razočaranje bogatejši.

Učiteljstvo samo je od svoje strani tudi odgovorilo na anonimno ovadbo na najlepši način: pridobilo je za »Naš rod« kakih 5000 novih naročnikov tako da ima ta naša mladinska revija kljub krizi še vedno nad 20.000 naklade.

med tem, kar se je vršilo nekdanj in kar se vrši danes. Če smo pa premestili nekatere učitelje in učne moči, ki tako žive, da so v občini pohujšanje širili ali pa tako delajo, da starši že otrok niso hoteli v šolo pošiljati (V dravski banovini ni znan tak primer. Op. uredn.) ali pa, če smo premestili katerega izmed onih učiteljev, ki so kot predsedniki volilnih komisij kar na debelo goljufali, (Organizacija je prosila, da naj se ne odreajo učitelji za komisarje. Ona obsoja take goljufije, toda navedli naj bi se konkretni primeri. Op. uredn.) če smo to delali, smo morali storiti, ker je bila to naša dolžnost. Gospodje učitelji naj torej vedo, da se bomo takega plevla skušali otresti pri vsaki priliki, pa naj se njihove organizacije še tako lepo dajo prilipiti okrog Kramarjev ali Marušičev. (Ta trditve je povsem depulzirana. Op. uredn.) Mi namreč pravimo: kljub vsej avtoriteti, ki jo mora imeti učitelj in državni uradnik, (Danes se s članki in govori sistematično blati učiteljstvo. Op. uredn.) vendar ostane osnovno pravilo, da so učitelji tukaj radi naroda in ne

Kočevje — molči ...

Molči, toda ne miruje.
Kočevje si je pod silo razmer izbralo novo taktiko: tendenca pa je ostala stara: ojačiti, ali vsaj ohraniti jezikovni otočič, ki ga neusmiljeno razjeda na eni strani slovensko morje, na drugi strani pa grehi in napake iz preteklosti.

Ganila se je slovenska raja. Tirja svoje pravice v šoli in v cerkvi. V šoli zahteva, da se deca iz mešanih zakonov loči od manjšinske mladine in naj se točno izvajajo določila šolskega zakona glede manjšinskega šolstva. Sin slovenskega očeta, ali slovenske matere v jugoslovanski šoli ne sme postati več Kočevjar, še manj — Nemec. V cerkvi hočemo imeti službo božjo, pridigo in krščanski nauk tudi v našem jeziku. Dan za dnem slišimo trditve, da je naš narod reven in ga lahko rešimo socialnih zablod še le takrat, če ohranimo dve karakteristični potezi Slovenca: narodno zavest in versko prepričanje. Brez službe božje, katero zaključuje molitev v našem jeziku, brez pridige v našem jeziku sta obe karakteristični potezi našega človeka v resni nevarnosti. Tam, kjer ni službe božje

VSEBINA:

»Liberalno« in »klerikalno« učiteljstvo.
Klavern uspeh anonimne ovadbe proti Mladinski matici in »Našemu rodu«.
Zakaj učiteljske premestitve.
Kočevje — molči.
Zaščita članstva.
Natečaj za sestavo učnega načrta.
LISTEK: Slovenski učitelj. — Na prelomu?
Splošne vesti. — Listi o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU. — Osebnе zadeve. — Učiteljski pravnik. — Naša gospodarska organizacija. — Učiteljska tiskarna. — Mladinska matica. — Učiteljski pevski zbor. — Šolski radio. — Stanovska organizacija JUU. — Novosti na knjižnem trgu.

narod radi učiteljev! Hočemo, da vodi učitelj šolo in mladino v duhu narodovih želja in narodovih kulturnih smernic. (Učiteljstvo je to vedno delalo, upoštevajoč pri tem učne načrte in načela domorodnosti. Doslej še ni bilo nikoli ugotovljeno, da se to ne vrši in ni bil nobeden premeščen učitelj klican na odgovor; marveč so v pretežni večini vsi sedaj premeščeni učitelji (-ce) odlično ocenjeni. Op. ured.) Tistim učiteljem, ki naši mladini dobro hočejo, rečemo: Največjo avtoriteto in priljubljenost si boste stekli s pridnim, poštenim in pravilnim delom med mladino v soglasju s starši. Kaj je lažjega kot to kulturno ljudstvo oblikovati v dobrem, kulturnem in lepem slovenskem duhu in smislu. Učitelj, ki na tej bazi gradi, bo raste med nami v vzgojnega velikana in velikega našega prijatelja, ki mu ljudstvo njegovih dobrot ne bo nikdar pozabilo, ampak se bo hvaležno oklepalo njegove roke. Tega naj učitelji ne pozabijo! In če danes kateri izmed takih učiteljev trdoto razmer čuti, naj ve, da prihaja ta trdota od ravnarja ogromne večine (Hvaležni bi bili gosp. ministru za konkretne primer. Op. ured.) našega učiteljstva proti narodu in proti ljudstvu, da ta trdota prihaja odtod, ker se je učiteljstvo dalo vpreči v politični voz (konkretno! Op. ured.) ki je s svojimi kolesi in valjarji šel preko našega trpljenja, da prihaja ta trdota odtod, ker so se zastopniki gotove kulture in gotove politike razprijeli v stankarskem smislu najslabšega kalibra, kakor mreža preko vseh naših občin. Kakor osat med žitom in kakor plezavka so prepredli celo domovino, da razjedajo dobro rast slovenske njive. Jasno je, da bomo mi pri vsaki priložnosti tak osat in tak plevel populili.

»Slovenec« od 28. jan. 1936 št. 22a piše: »Nihče od premeščenih ni oškodovan, večina je prišla še na boljše, pa naj so te ali nasprotno politične barve, nikomur se s premeščanjem ni storila nobena krivica, pač pa je marsikomu bila popravljena krivica, ki jo je bil utrpel pod JNS režimom, ko so mnogi bili na podlagi lažnjih denuncijacij enostavno iz službe odpuščeni ali ločeni od družine in gnani v skale in pušče med Arnaute ali so morali pustiti upraviteljska mesta in so bili oškodovani na plači in drugih ugodnostih. In če je morebiti kdo bil premeščen iz kraja; kjer kot predsednik zloglasnih Jevtičevih volilnih komisij ni bil več mogoč, v drugi kraj, naj pomisli, da je to dovolj tehten vzrok za premeščenje učitelja, ki mora živeti v soglasju z ljudstvom, kojega naraščaj poučuje, dočim so pod JNS režimom bili učitelji premeščeni zato, ker so sočustvovali in sodelovali z ljudstvom, ki ga je tlačila diktatura!«

Za Slovenca, se nekateri naši odvajajo cerkve, odbija jih tuja beseda! — ali postanejo nacionalno mlačni, ker molitev v tujem jeziku na stečaj odpira vrata za vplive, kateri smotreno vzgajajo mlačneže in odpadnike.

Kočevje molči, toda ne miruje.
Ločitev mladine iz mešanih zakonov od čistokrvnih Kočevjarjev sicer na videz tolerira, toda rešiti hoče, kar se rešiti da: deco iz mešanih zakonov, četudi so vpisani po želji roditeljev ob komisijskem sprejemu — za Slovence — muči in zastruplja z nemškimi veroukom. »Kakor moliš, takšne narodnosti si« se glasi novo geslo. »Otrok iz mešanega zakona naj molči nemško, pa bo veljal za Nemca.« Misel ni prazna, kajti resnica je, da ima preprosti človek več razumevanja za verske — kakor recimo za nacionalne vezi. Preprost kmetič kaj rad žrtvuje nekaj dinarčkov za misijone v črni Afriki, ni pa vajen dajati podpore svojim bratom, ki jih je vrgla neusmiljena gospodarska kriza na belo cesto brezposelnih.

Tudi proti enakopravnosti v cerkvi ima Kočevje svoj trik. Pred kratkem smo imeli

priliko opazovati uvedbo tega obrambnega sredstva iz predpotopne dobe. V fari, kjer je dobra polovica prebivalcev nekočevske krvi, so »farani« pripravili — presenečenje; z bakljado, govori in darili so proslavili tridesetletnico prihoda svojega duhovnega voditelja. V vasi, kjer je od komaj 300 prebivalcev 109 čistokrvnih Slovencev (ljudi iz mešanih zakonov ne štejemo v to število!) se je vršila prireditev s samo na Kočevskem mogočim ropotom. Zvečer ob šestih so zagorele lučke v oknih, prišla je povorka s tremi lampioni in s svečkami, katere so branili stekleni valji, prikoralak je cerkveni zbor, nastopila je dolga vrsta govornikov, kateri so čestitali jubilaru in na koncu je nastopil tudi gospod jubilar, ganjen od presenečenja in od »lepih, nepričakovanih daril«. Jubilar je izvajal med drugimi (in to trditve nekaj dni pozneje ponovil tudi pred celo faro!), da on in fara še nikoli nista bila tako eno, kakor baš ob priliki krasne slovesnosti. To se pravi: gospod jubilar ni videl, da fara pač ni bila kompletna, saj dobra tretjina faranov ni sodelovala, seveda ne zato, ker ta tretjina ni katoliška in ne verna, nego samo zato ne, ker se zaveda, da je bila pri svojih narodnih pravicah prikrajšana in v svojem narodnem ponosu hudo žaljena.

Naš človek je vaju izkazovati čast in spoštovanje svojim dobrotnikom, v tem pogledu Slovenec ni izjema tudi na Kočevskem. Je pa tudi toliko brihten, da ve in razume: za tridesetletno delo, katero mu ni prineslo niti skromnega Očenaša, pač pa je dolga leta navajajo njegove otroke na, po obliki tujo molitev — ne sme dajati plačila. Se bolj pa razume kam meri taka igra, ko se vidi kompletna fara tam, kjer ena tretjina manjka, ker — mora manjkati. Dobro razume apel, ki je bil izrečen ne kompletni fari glede sloge in medsebojne pomoči za bodoče čase.

Kočevje molči, toda skrbno pripravlja svoje še zveste za dan, ko bo naš človek zahteval svoje pravice tudi v cerkvi. Zato vidi strnjene vrste vseh faranov tam, kjer take strnjene vrste ni, zato pripravlja hrup-

ne proslave tam, kjer bi imeli za trajne efekte boljše sredstvo: ljubezen do bližnjega v dejanjih. Kristus in katoliška Cerkev nista samo za polovico, nego za celo faro. Ni res, da ima samo Kočevjar pravico do verske tolažbe in proste poti do one zakladnice, katera ima vedno tolažilo za bolno človeško srce. Ni res, da moramo mi kristjani terjati pravico do slovenskega Očenaša in slovenske pridige v lastni državi, ko dolgo vrsto svojih sinov pošiljamo v tujino, naj luč svete vere užijejo v srcu poganov v njihovem jeziku in dajemo iz srca radi vse, kolikor le zmora naša revščina, da bi imeli naši sinovi, glasili Kristusove ljubezni in pravičnosti, tudi gmotna sredstva za svoje apostolsko delo.

Kočevje molči, toda obenem žali in izziva. Žali nas, ko Slovencu ne priznava pravice faranov, ko vidi v odsotnosti slovenskih vernikov kompletno faro in v taki fari slavi viden izraz vse premagujoče sloge. Obenem pa tudi izziva in nam greni življenje v časih, ko je itak prevelik in pretežak križ našega siromaka.

Naravnost vsiljuje se nam misel, ali se ponavlja ona doba v moderni izdaji, ko je nemški duhovnik nekaznovano vihtel bič nad glasilci Kristusove vere samo zato, ker so ti slovensko molili in učili? V moderni obliki pravim, ker danes je slovenski duhovnik — v časih sicer rešen take nadloge, ni pa rešen naš mali človek, kateri je zaveden Slovenec in dober Jugoslovjan, zato pa odločno zahteva tudi v cerkvi spoštovanje pravice do uporabe svojega jezika. Boj za te pravice, za enakopravnost nam je v lastni državi tako nesmiseln, kakor naivno je početje: s predpotopnim beskom in ropotom pognati boljše usode vredno manjšino v boj proti upravičeni zahtevi slovenskega ljudstva na Kočevskem.

Kočevje molči, toda Jugoslovjan je na straži: naša kri ne bo še nadalje mašila vrste, katere so redke danes vsled grehov »voditeljev« v preteklosti, še manj pa prenašala trike, žalitve in izzivanja!

Julij Kovač.

Zaščita članstva

(Nadaljevanje.)

17. Petelin Albin, učitelj, Škrljice: 8. VI. 1932. št. 2360. — 8. VI. 1932. št. 1440. — 1. VII. 1934. št. 3. — 1. VII. 1934. št. 3/1. — 1. VII. 1934. št. 3/2. — 1. VII. 1934. št. 3/3. — 10. VII. 1934. št. 110. — 10. VII. 1934. št. 110/1.

18. Golobič Peter, učitelj, Jesenice - Primorskovo: 17. VI. 1933. št. 2444. — 17. VI. 1933. št. 2444/1. — 17. VI. 1933. št. 2444/2. — 17. IV. 1933. št. 2444/3.

19. Horn Peter, šolski upravitelj, Nevlje: 8. VI. 1932. št. 2360. — 8. VI. 1932. št. 1440. — 1. VII. 1934. št. 3. — 1. VII. 1934. št. 3/1. — 1. VII. 1934. št. 3/2. — 1. VII. 1934. št. 3/3. — 10. VII. 1934. št. 110. — 10. VII. 1934. št. 110/1.

20. Grom Franja, učiteljica, Marenberg: 17. VI. 1933. št. 2444. — 17. VI. 1933. št. 2444/1. — 17. VI. 1933. št. 2444/2. — 17. VI. 1933. št. 2444/3.

21. Hirschman Ana, učiteljica, D. M. v Polju-Javorje: 17. VI. 1933. št. 2444. — 17. VI. 1933. št. 2444/1. — 17. VI. 1933. št. 2444/2. — 17. VI. 1933. št. 2444/3.

22. Rott Angela, učiteljica, Rečica ob Savinji: 8. VI. 1932. št. 2360. — 8. VI. 1932. št. 1444.

23. Porenta Viktor, učitelj, Št. Vid: 8. VI. 1932. št. 2360. — 8. VI. 1932. št. 1444.

24. Prijatelj Josip, Peček Fran, Štrukelj Ivan, Grad Janko, Kristan Srečko, Malešič Janko. Skupna vloga: 17. VII. 1935. št. 196. — 17. VII. 1935. št. 196/1. — 17. VII. 1935. št. 196/2. — 17. VII. 1935. št. 196/3. — 16. VI. 1935. št. 201. — 28. VIII. 1935. št. 346. — 28. VIII. 1935. št. 346/1.

Splošne vesti

— Pojasnilo k notici o nadzorniskem vprašanju. Učiteljsko društvo kranjskega sreza je 1. 1932. sestavilo temnopredlog za nadzornike, ker je tov. R. vložil prošnjo za upokojitev. Ker bazira organizacijska politika le na stanovskih in prosvetnih načelih, je odbor predlagal svojega predsednika, tajnika in enega odbornika, neglede na njih politično mišljenje. Srez je kot »žrtev raznih spletk« že vse leto brez prosvetnega referenta. Ker JNS zadeve kljub raznim intervencijam ni mogla (?) rešiti, je to z brzo roko izvršila JRZ. Imenovan je bil tov. Rupret, kot drugi z našega predloga. Da bi zasejali nesoglasja med

njim in učiteljstvom, se gotovi krogi poslužujejo prav čudne taktike. V imenu društvenega odbora izjavljam, da je tov. Rupret najodločnejši in najdoslednejši vodil kot tajnik osem let našo deklaracijsko stanovsko politiko in zavračam trditve, da bi bilo komurkoli potrebno pred njim kriviti hrbet kot pred političnim eksponentom. Po delih smo ga sodili in priporočili, po delih ga bomo cenili. Clara pacta, boni amici! — Za odbor sreskega učiteljskega društva v Kranju Josip Lapajne, predsednik.

— Odbor učiteljic gospodinjstvo nadaljevalnih šol obvešča vse voditeljice in učiteljice

Na prelomu?

Kaj nam prinese novi »Pedagoški zbornik« Slov. šol. matice?

»Slovenska šolska matica naj uvede poleg teoretičnega znanstva tudi več praktične snovi v zvezi z modernimi načeli šole. Tovariš M. je mnenja, da je sistem SSM okostenel in nedosleden ter da je to vzrok nizkemu številu naročnikov.«

(Iz poročila o zborovanju Učit. društva v Šoštanj — »Učit. tovariš« dne 23. I. 1936.)

V časih, ko se močno majoje temelji gospodarstva, kulture in politike, ni čuda, da se rahljajo tradicije in »novi duh« prodira tudi v naše stare kulturne ustanove. Obtožbe okostenelosti in nesodobnosti so na dnevnem redu zlasti mlajše generacije in to v literarnih, umetniških kakor tudi v pedagoških krogih. Slovenska šolska matica je kot edina naša pedagoška književna ustanova poklicana, da vsako leto izpopolni vrzeli v našem itak že redkem in siromašnem pedagoškem tisku. Tudi njej očitajo starokopitnost in golo teoretiziranje, ki ni skladno z današnjim žitjem in bitjem. Vstajajo »grajalci« publikacij, češ da naj pedagoško teorijo izrine bolj praksa in naj SSM izda »praktična navodila«, kako je pri pouku in vzgoji treba vsikdar začeti, nadaljevati in končati te in one »lekcije«. Vsako drugo čtivo baje obležli nerazrezano na polih...

Ne da bi se spuščal v današnje pravilno ali nepravilno smer SSM, moram vendar ugotoviti, da je odklanjanje vsake teorije v publikacijah SSM izraz naše nedoslednosti! Na eni strani nas mika akademska gloriola univerze, na drugi strani pa se ponizujemo na nivo rokodelstva in šušmarstva v šolskem

Natečaj

za sestavo učnega načrta za osnovne in višje narodne šole

Deklaracija o smeri stanovske politike JUU, ki je bila enodušno sprejeta na glavni skupščini v Sarajevu, nalaga organizaciji dolžnost, da se poglobi v probleme, katerih najboljša rešitev bo omogočila realnejše uspehe osnovnošolskega pouka in njegovo praktično korist.

Na osnovi smernic izraženih v deklaraciji in resoluciji sarajevske glavne skupščine, je glavni odbor JUU na seji 31. decembra pr. l. pretresal vprašanje novega učnega načrta, katero vprašanje smatra za aktualno do njegove pravilne rešitve. Sprejeti so bili sledeči sklepi:

»Da bi dobilo sodoben praktičen učni načrt za osnovno in višjo narodno šolo, razpisuje JUU

natečaj

za sestavo učnega načrta in odreja za najboljša dela 3 denarne nagrade: Prvo Din 5000.—; drugo Din 3000.—; tretjo Din 2000.—. Odrejene so tudi 3 nagrade tiskane pohvale, ki obstoja v tem, da se tudi ta dela natisnejo. Glavni odbor daje avtorjem popolno svobodo pri izbiri najboljšega sistema, s katerim bi se zagotovila sodobna vzgoja in pouk, ki sta potrebna jugoslovanski šoli. Poleg učnega načrta je treba izdelati tudi pojasnilo sistema na katerem sloni učni načrt in metodična navodila za njegovo izvedbo. Na natečaj se javljajo lahko člani JUU. Dela je treba predložiti do 1. julija t. l. Na ovitku je treba označiti: »Za natečaj učnega načrta« ter priložiti v zaprti kuverti ime in točen naslov avtorja. Izbiro najboljših del bo izvršil poseben žiri, katerega določi izvršni odbor JUU. Dela bodo pregledana do 1. avgusta in nagrade dostavljene do 15. avgusta. Nagrajena dela ostanejo last JUU.

Glavni odbor JUU se zahvaljuje sekciji JUU za dunavsko banovino, ker mu je v to svrhu stavila na razpolago Din 5000.— in je s tem omogočila hitrejšo izvedbo sklepa glavne skupščine. Apeliramo tudi na ostale sekcije, da po svojih proračunskih zmoglostih podpro to akcijo.

JUU objavlja ta razpis članstvu in ga poziva, da se udeleži natečaja.

Naprosajo se vse edinice JUU, da ta razpis priobčijo članstvu in omogočijo, da se natisne tudi v vseh strokovnih in stanovskih listih v poedinih banovinah.

V Beogradu, 23. januarja 1936. D. št. 1403.

Sekretar:
Milinko Lazlić, s. r.

Predsednik JUU:
Ivan Dimnik, s. r.

teh šol, kakor tudi ostale tovarišice, da je izšla druga brošura: Dom, obleka in perilo, ki sta jo spisali tov. Anka Mešiček-Cernejeva in tov. Andreja Grum-Skuljeva. — Opozorjamo na sklep lanskega delovnega občestva, da mora vsaka izmed gojenk imeti obe brošuri, ki sta za uspešen pouk nujno potrebni. V njej je zbrana vsa snov, ki se mora po učnem načrtu v gospodinjstvo nadaljevalni šoli obdelati. — Brošuro toplo priporočamo tudi vsem onim tovarišicam, ki poučujejo gospodinjstvo v osnovni, oziroma višji narodni šoli. Snov je obdelana preprosto in kratko in že naslovi, kot n. pr. kuhinja, spalnica, pometanje, razvrstitev in kakovost tkanin, likanje, škrobljenje, obutev itd. pričajo, da v njej najdete snov, ki je predpisana po učnem programu za višje in nižje narodne šole. Knjižica se naroča pri tajnici odbora učiteljic gospodinjstvo nadaljevalnih šol tov. Andreji Grum-Skuljevi, Brezovica pri Ljubljani. — Odbor.

— Opozorilo. Od ministrstva prosvete in kr. banske uprave pripravljena knjiga »Krasilne tehnike« še ni tiskana in jo bo izdala ban. zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani meseca julija. Delo bo izšlo v celotni knjigi in v posameznih zvezkih ter bodo opisane in z mnogimi slikami pojasnjene sledeče krasilne tehnike: 1. Intarzija, nepravna intarzija ali tarzo. 2. Slikanje na les z vodenimi barvami, tuši in lužili, slikanje na les z oljnatimi barvami, pisanice in nova batik tehnika na les. 3. Slikanje na steklo z oljnatimi in anilinskimi barvami, slikanje na glinaste posode, zlatenje in broniranje, zlatenje na steklo, slikanje na blago. 4. Prenašanje slik, oglagljanje lesa in politiranje, lakiranje. Cena bo nizka; naročila na banovinsko zalogo šolskih knjig in učil.

— Alpinistična šola. Dne 15. januarja t. l. je pričela s predavanji »Alpinistična šola« T. k. Skale v Ljubljani. Program za leto 1936. je sledeč: dr. R. Ložar »Ideologija alpinizma« (15. I.); dr. V. Bohinec »Ledena doba in njeni sledovi v naših Alpah« (22. I.); dr. Fr. Novak »Alpinist in higijena« (29. I.); dr. O. Reja »Meteorologija za alpinista« (5. II.); ravn. Fr. Vilhar »Nevarnosti v gorah« (12. II.); dr. B. Breclj »Prva pomoč v neugodnih in reševanje v gorah« (19. II.); dr. E. Pajnič »Planinsko rastlinstvo« (26. II.); dr. J. Herfort »Planinsko živalstvo« (4. III.); O. Delkin »Kartografija in orientacija« (11. III.); prof. M. Lipovšek »Oprema alpinista« (18. III.); Uroš Zupančič »Plezalec in plezanje« (24. III.); O. Delkin »Kartografija in orientacija« (27. III.); Uroš Zupančič »Plezanje v sliki in besedi« 2. IV.). V aprilu, maju in juniju se vrši za absolvente te A-šole plezalni tečaj na Turncu pod Smarنو goro. — Učitelji-planinci, službojuči v Ljubljani in okolici, so vabljeni, da se udeležijo predavanj »Alpinistične šole« v Ljubljani, ki se vrše v dvorani »Union«.

— Slovenska šolska matica je, razumevajoč naloge naše visokošolske mladine, Društvu jugoslovanskih akademikov v Mariboru podarila obširno zbirko svojih književnih publikacij, ter je tako dala možnost poglobitve izobrazbe tudi na pedagoškem področju in pomagala povečati društvu knjižnico. — Imenovano društvo se Slovenski šolski matici za pomembno podporo tem potom najiskrenejše zahvaljuje. — Odbor.

— Sklad za zaščito članstva. Neimenovana tovarišica je darovala Din 20.—. Iskrena hvala.

Slovenski učitelj

Eni so vpili mu z desne:

»Vohá, na desno jo krenil«

Drugi so sikali z leve:

»Neroda, na levo poženil«

Dolgo — vsem pokoren,

nerodno je omahoval,

enim je mežnaril,

drugim je hlapčeval.

Delal je, garal za druge,

nase ni mislil nič —

in za plačilo ga švrkal

zdaj z desne, zdaj z leve je bič.

Pa je naenkrat spregledal,

uprl se je in obstal

in gluh za krik priganjačev —

si lastno je pot izbral.

In takole postal je

iz hlapca in sužnja gospod;

krik ga in vik več ne plaši:

zdaj hodi svojo pot.

nim oziroma na zahteve učiteljstva po pedagoški fakulteti. Zelo duhovita razprava, ki bi jo moral poznati vsak član JUU zlasti dandanes, ko je problem učiteljske izobrazbe v ospredju javnega zanimanja.

Prof. Gogala prikazuje duhovni obraz sodobne mladine iz vidikov lastnih izkustev:

Zakaj današnja mladina ne zna več ubogati? Kako pliva šport na šolsko mladež? Vplivi prizanesljivosti in popustljivosti staršev. Ali je današnja mladina odkritosrčna? Kako daleč naj sega svobodnost v šoli? Kako vpliva idejna razgibanost današnje dobe na mladino? Idejna borbenost pri mestni in delavski mladini. Zakaj gre šolsko delo čisto mimo mladih duš? Ali lahko pripravljamo učence na odločitve v njihovih pogledih na svet in življenje? Vloga pravičnosti in poštenosti v šoli. Odnos mladine do praktičnosti in realnega življenja. Zakaj prevladuje vidik pametnosti nad vidikom pravilnosti? Socialno vprašanje in težave gospodarstva in človeške družbe sploh iz vidikov mladostnika. Stvarnost šolske mladine kot izraz izločitve vsega čustvenega in toplega, sladkega in mehkega, vsega romantičnega. Zakaj je stil izražanja sodobne mladine drugačen? Mladina se ne zna več igrati. Zakaj? Novo pojmovanje ljubezni in razmerja med fantom in dekletom. Zakaj je spolnost izpodrinila eros? Kakšen je odnos mladine do šole? Zakaj je negativen? Samo učiteljeva oseba je razlog za pozitiven odnos do šole. Današnji človek je bolj sintetičen! Zakaj neživljenjskost šole odbija? Kako bi vplivala na šolo izprememba socialnega reda? Zakaj pada družinska avtoriteta? Kako avtoriteto zahteva šolska mladina? Zakaj odklanja zunanjo avtoriteto? Pomen učiteljeve osebnosti. Kaj naj stori oni, ki ni »osebnost«?

Torej mnogo aktualnih vprašanj, ki zanimajo vsakega šolnika! Avtor jih rešuje prav spretno in postavlja zelo važne zaključke, kakršnih pri prof. Gogali dosihdob nismo bili vajeni.

Josip Jurančič je prispeval važen odloemek k spoznavanju kmečke mladine. Celo

Listi

o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

—1 O jubileju kulturnega dela na Češkem prinaša »Jutro« od 16. I. daljši uvodnik. Iz članka je razviden razmah šolstva, knjižnic, ljudskih univerz, in sploh vse prosvete in kulture v zadnjem stoletju.

—1 Šahovske tečaje na srednjih šolah organizira šahovski klub po sklepu zborovanja šahistov v Banja Luki. Nekateri tečaji se že vršijo. (»Jutro« z dne 16. I.)

—1 Šola v Dravogradu je na slabem. Ker je upravitelj upokojen ali bolan mora učiti učiteljica kar dva razreda. Naj šolska oblastva to čimprej uredi. (»Delavska politika« od 15. jan.)

—1 Na Vurbergu je kot piše »Delavska politika« od 15. I. šola že eno leto brez upravitelja in tudi na okoliški šoli se ne more vršiti pouk vsled pomanjkanja učnih moči.

—1 Glede krivde zaradi monopolizacije učnih knjig in odpuščenih slovenskih profesorjev polemizira »Jutro« od 12. I. s »Slovenec«.

—1 Univerzo za brezboštvo so ustanovili — kot piše »Domoljub« od 15. I. letos v Moskvi.

—1 Proti monopolizaciji učnih knjig je bil sprejet v ptujskem mestnem svetu poseben predlog prof. Aliča. (»Mariborski večernik« z dne 14. I.)

—1 Zavod za slepe v Kočevju je v pretesni neprikladni stavbi, kjer je prostora samo za 40 otrok. Zaradi tega je letos 16 šoloobveznih slepih otrok brez pouka. Zavod naj bi se čimprej premestil nazaj v Ljubljano (»Slovenec« z dne 14. I.)

—1 Novo jugoslovansko abecedo uporabljajo v svojem novem listu »Budućnost jugoslovenstva«, 1. zv., urednik Božidar Stojanović v Beogradu. Novo abecedo je sestavil tako, da je vzel nekaj črk iz cirilice, nekaj iz latinice. Kot bivši učitelj se obrača v posebnem članku na učiteljstvo in ga poziva, da naj oni, ki jim je znano, koliko dragocenega časa in energije izgubijo učenci s tem, da se morajo učiti obeh abeced, delajo za to, da zmaga ta njegova enotna abeceda.

—1 »Narodna prosveta« od 19. I. prinaša med drugim naslednje članke: »Še o inteligenci in narodu«, »Delovna šola«, »Značaj zaba- višč«, »Šolsko delo v skupinah«, »Učitelji odpušeni zaradi tega, ker niso položili izpita, se lahko vrnejo v službo takoj, ko izdelajo izpite«.

—1 Proti monopolizaciji šolskih knjig in zakaj je vsa naša javnost proti monopolizaciji piše »Mariborski večernik« od 18. I.

—1 O resoluciji proti monopolizaciji šolskih knjig, ki je bila sprejeta od podeželskih organizacij JRZ piše »Jutro« od 18. I. in dodaja svoj komentar.

—1 Ljudska štetja v Avstriji in koroški Slovenci je zanimiv članek, ki ga prinaša »Slovenski svet« v št. 2.

—1 O dvojni moralni in groznih JUU prinaša »Slovenec« od 22. jan. daljši članek, kjer ponavlja stare že iznesene obdolžitve, ne omenja pa dokazov iz »Učiteljskega tovariša«, kako se je JUU potegovala objektivno in nepristransko tudi za katoliško učiteljstvo.

—1 Razpust zbora malih harmonikarjev R. K. v Mariboru se je izvršil te dni, ker ni skladno s cilji RK in njegovega Pomladka, da se z otroki prirejuje koncerti v nočnih urah.

—1 O zborovanju učiteljev meščanskih šol prinaša Mariborski večernik od 23. jan. daljši članek. Prav tako »Mariborer Zeitung« od 24. jan.

—1 Proti monopolizaciji šol. knjig se je izrekel tudi celjski mestni svet 17. t. m. (»Nova doba« 24. jan.)

—1 Lužičkim Srbom so prepovedali vse liste in društva se morajo izenačiti in priključiti narodnosocialističnemu pokretu. — (»Delavska politika« 25. jan.)

—1 Zveza intelektualcev Jugoslavije se je ustanovila v Zagrebu. Namen: zbrati vse intelektualce, štiti in pospeševati njih gospodarske, kulturne in moralne interese. (»Narod« 24. jan.)

—1 O motoriki otroka je govoril te dni na Dunaju univerzitetni profesor dr. Hass. Iz tega predavanja povzamemo, d a je za razvoj otrokovega telesa prav posebno važna doba med 6. in 7. letom. Večurno sedenje v šolskih klopih je za telo tedaj izredno škodljivo. Potrebni so odmori od 10 minut po vsaki uri, vendar pa otrok ne bi smel počivati ampak bi se moral v teh minutah razgibati na prostem. (»Neue Freie Presse« od 23. jan.)

—1 O dvojni morali Avstrije, ki se veseli, da so Nemci dobili nemške šole na Madžarskem, a sami nočejo dati slovenski manjšini šol — piše »Slovenija« od 24. I. O šolstvu na Koroškem piše tudi »Jutro« od 25. I.

—1 Učitelju Jožetu Poljancu ob 60 letnici prinaša »Mariborski večernik« od 25. I. krajši članek.

—1 O reformi meščanskih šol piše tudi »Deutsche Zeitung« od 26. I.

—1 Naričja na badenskih šolah sta penzionirana skupaj 102, od teh sta na višjih šolah 32, na strokovnih šolah 9, na ljudskih in nadaljevalnih šolah 39, na umetniških šolah 6. Danes ne počuje na badenskih šolah prav noben Jud, pač pa so se otvorile v badenskem okrožju 4 židovske ljudske in nadaljevalne šole, kjer poučujejo židovski učitelji. (Po »Berliner Tageblatt« od 24. I.)

—1 Slovensko učiteljstvo in politika je naslov uvodnika v »Sloveniji« od 24. I. Tu stoji med drugim: »... Slovensko učiteljstvo ne daje svojemu narodu v današnjem težkem položaju tiste opore, ki bi je ta opravičeno od njega pričakoval... Niso redki učitelji, ki pravilno gledajo na položaj, a danes so vendar že izjeme. Učiteljstvo je še vedno eno izmed glavnih opor vseh centralističnih in unifikacijskih prizadevanj, ki so naperjena proti slovenski samobitnosti. O »Tovarišu« pravi, da odločno poudarja svojo politično nevtralnost, se zavzema za veliko vneto za pravni položaj učiteljstva, za njegovo stalnost, se bori proti vmešavanju politike v prosvetne zadeve, vendar pa da so nekateri članki pisani v nacionalistični ideologiji. Mesto učiteljstva je na strani ljudstva in nikjer drugod.

—1 Ponesrečena brakada nosi naslov članka v »Slovenec« od 26. I., kjer govori o učiteljskih premeščanjih. Članek prinaša tudi pismo Vladimirja Kapusa na ministra, kjer se zavzema za Baeblerja iz Radovljice, ki mu je baje grozila premeštitev, ker je bil narodnjak in Sokol. V pismu je tudi naslednji pasus: »Še nikdar se niso pri Slovencih ideali poštenih Jugoslovanov toliko poniževali kot sedaj... Tisti, ki ni slepo klonil onim, ki so vzklikali »Srbe na vrbe«, mora zapustiti svoje mesto, ker je premeščen. Članek se nad tem pismom zgraža in pravi, da strelja Kapus v prazen grm, ker na premeštitev Baeblerja nihče ni mislil. Tudi, da bi bil kdo premeščen, ker je bil Sokol »Slovenec« odločno zavrača, zakaj pri njih se nikdar ne uveljavlja praksa: zob za zob!

—1 Beseda k učiteljskim premeštivam je nedolžen naslov za precej strupen članek v »Bogoljub« od 22. jan. Tu omenja članek, kakšne krivice so se godile katoliškemu učiteljstvu. Liberalni pa so imeli vsega, kar so hoteli in so si lahko izposojali denar iz bednostnega fonda za zidanje hiš. (Celo po 60.000 Din). V okolici Ljubljane — pravi

dalje — se je nagnetlo nešteto gospodičen, ki so se vozile in se vozijo na deželo z vlakom ali avtom ali s kolesom za nekaj ur na izlet v šolo. Občina jim je plačevala kurjavo in stanarino, gospodične so pa po mestu »špansirale«, v teater in na koncerte hodile, plačo pa za približek imele. Učitelj je seveda tudi grozil učencem s slabim spričevalom, če se ne vpišejo v to ali ono organizacijo. Tudi so ti »fabricirali« volitve, itd. itd.

—1 O »zaradah« v zvezi z monopolizacijo knjig piše »Domoljub« od 22. jan.

—1 Za krščansko vzgojo mladine priredi društvo »Krščanska šola« v februarju ali marcu vzgojen teden ob podpori cerkve, šole, gledališč in kinov. Posebno obširen program se bo izvajal v Ljubljani. (»Domoljub« 22. I.)

—1 Meščanska šola je slaba piše »Slovenec« od 25. jan., toda tega ni krivo učiteljstvo, temveč sistem. Glavni vzroki za negativni uspeh so: obstoječi učni načrt, pomanjkanje denarnih sredstev in podrejenost meščanske šole oddelku za srednje šole. Da se meščanska šola izboljša naj se izda primernejši učni načrt, ustvarijo predpogoji za one učne predmete, ki najbolj omogočajo fizično delo in pri ministrstvu in banski upravi naj se ustanovijo samostojni oddelki za meščanske šole.

—1 Posvetovalnice za izbiro poklica se ustanovijo na pobudo VIII. odd. kr. banske uprave v Ljubljani, v Mariboru, v Celju in v Ptuj. (Vsi ljubljanski dnevnik od 22. jan.)

—1 O monopolizaciji šol. knjig piše tudi »Gottscheer Zeitung« od 20. jan.

—1 Na izvlečke, ki jih prinaša »Slovenec« iz svojega glasila pred 60. leti prinaša »Delavska politika« od 22. jan. strupen članek, kjer citira »Slovenca« pred 20. leti! Med drugim citira tudi odlok za zbiranje denarja po šolah v vojne namene. Deželni šolski svet je poslal ob tisti priliki tudi pesem, ki jo je zložil c. kr. dež. šol. nadzor. dr. Mihael Opeka: Ajmo, ajmo — vinarje zbirajmo, jih za vojsko, jih za zmago dajmo! — Ajmo, ajmo — vinarje zbirajmo, in Bogu jih in cesarju dajmo!

—1 Proti mnopolizaciji šol. knjig je tudi ZKD, ni pa podpisala spomenice, ker jo smatra v svoji sestavi za pogrešeno, ker da meša gospodarske, pedagoške, narodnokulturne in politične razloge, ki jih je treba strogo ločiti. O istem predmetu ima daljši članek tudi »Ljudska pravica« od 24. jan., ki je od-

ločno proti monopolizaciji knjig, omenja pa mimogrede, da se je za monopol zelo prizadeval Čirić, predsednik petomajskega parlamenta in član JRZ.

—1 O premeščanju učiteljev ima tudi »Slovenec« od 28. t. m. uvodnik; jezi se na prošnje, pritožbe, spomenice in deputacije v Beogradu, ki bi hotele premeštitev prepričati, namiguje celo nekoliko na avstrijskantsvo naše inteligence med vojno in pravi nadalje, da premeštitev ne presega 6 in pol odstotkov vsega učiteljstva in tudi da ni res, da bi bili prizadeti predvsem sokolski delavci. Nadaljuje: nihče od premeščenih ni oškodovan, večina je prišla celo na boljše mesto, pa naj so te ali nasprotne politične barve, nikomur se s premeščanjem ni storila nobena krivica, pač pa je marsikomu bila popravljena krivica, ki jo je utrpel pod JNS režimom.

Ta govor prinaša v ekscerptu tudi »Jutro« od 28. I. — Na mestu, kjer pravi dr. Krek, da ni bilo premeščenih zdaj več učiteljev kot druga leta, opominja uredništvo, da gospod minister žal ni navedel primerjalne statistike, ki bi bila zelo zanimiva. Isto navaja ob pasusu premeščenj v druge banovine.

—1 Zaradi magdalenske šole v Mariboru ima »Slovenec« od 28. I. članek, kjer pravi, da se je pod JNS režimom grozno gospodari- lo, zidalo šolo brez proračunov in najemalo posojila brez glave.

—1 Vloge zaradi znižanja uradniških prejemkov, ki jih je vložilo JUU sekcija za dravsko banovino, so prišle pred skupščino. (Po dnevnikih od 24. I.)

—1 Interpelacija je bila vložena v skupščini po poslancih Komanu, Mravljetu in tov. zaradi postopanja ministrskega referenta Erjavca in banov. šol. nazd. Štruklja glede premeštitev učiteljev v naši banovini. (»Slovenec« in »Jutro« od 24. I.)

—1 V Rusiji bodo zgradili letos 1520 šolskih poslopj in v mestih za 907.000 učencev in 2802 šoli na deželi. (»Pragerpresse« 26. I.)

—1 Zakaj učiteljske premeštite, je skušal pojasniti 26. I. pri St. Vidu nad Ljubljano minister Krek. Tu je dejal, da so premeštili učitelje, ki tako žive, da so širili v občini pohujšanje ali pa ki tako delajo, da niso starši več hoteli pošiljati otrok v šolo ali pa one, ki so pri volitvah kot predsedniki volilnih komisij sleparili kar na debelo. Zaključil pa je svoj govor takole: Tak osat in tak plevel bo mo populili. (Po »Slovenski zemlji« od 27. I.)

Osebne zadeve

—i Premeščeni so bili učitelji (-ice) s kraljevim ukazom z dne 20. decembra 1935.: Koprivec Aleksander iz Knjeginca za telovadnega učitelja na drž. moško učit. šolo v Mariboru; Mrovlje Slavko iz Slovenjgradca v Dol. Lendavi; Kopač Leopold iz Slovenjgradca v Gornji grad, Bruckner-Kleinmayr Tekla iz Loga-Zaplane na Bled, Rudolf Ema iz Rakke v Cerknico.

Učiteljski pravnik

—§ Akontacijo na selitvene stroške naku- zuje ministrstvo prosvete. S 5 Din kolkova- no prošnje je nasloviti na ministrstvo prosvete in ji priključiti: 1. overovljen prepis odloka-ukaza o premestitvi po službeni potrebi, 2. proračun o selilnih stroških in 3. pri- znanico za 2/3 znesek proračuna.

—§ Ročni katalog za šolsko leto 1935./36. je še v zalogi. Kdor si ga še ni nabavil, naj to stori čimprej. Tov. pripravniki, posedujete že vsi to priročno in koristno knjižico? V. G.

—§ Za prepis dekreta o priznanem pe- riodeskem povišku, ki ga je priložiti prijavi za novi periodski povišek in prošnji za položaj- no skupino, je založila Učiteljska tiskarna obrazce, ki jih je samo spopolniti! — Rabite to tiskovino!

—§ Za prošnje za napredovanje v višjo položajno skupino uporabljajte tiskovine no- ve izdaje, ki se nanašajo samo na predpis U. Z. iz l. 1931. in ne stare tiskovine, ki jih je treba spopolnjevati.

—§ Vprašanje R. R. iz M.

1. Ali smem poročiti italijanskega držav- ljana in ali moram napraviti prošnjo na min. prosvete za dovoljenje?

2. Ali morem ostati kljub temu, da vza- mem za moža tujega državljanca, državljanka Jugoslavije?

3. Ali izgubim pravico do kuriva in stan- arine, čeprav bi bil mož brezposeln in bi živel pri meni?

Odgovor. Ad 1. Poročiti se smete brez vsakega dovoljenja. Ad 2. Po določilu § 29. zakona o državljanstvu z dne 21. IX. 1928. »Sl. list« št. 109/165 z dne 19. XI. 1928. ne izgubite državljanstva, ako podaste ob skle- nitvi zakona izjavo, da obdržite državljan- stvo kraljevine Jugoslavije. Kje podaste tako izjavo, informirajte se pri sreskem načelstvu. Ad 3. Po § 30. fin. zakona izgubite pravico do stanarine in kuriva, neglede na to, če bo Vaš mož brezposeln.

Naša gospodarska organizacija

UCITELJSKA TISKARNA

Mnogo smo že razpravljali o tej gospo- darski ustanovi. Vsi pa se še vedno premalo zavedamo, da je ta zadruga naša osnova, za katero moramo zidati vse naše gospodarske in socialne ustanove, ako hočemo doseči ve- ljavo med narodom in se obdržati na površju.

Učit. tiskarna je naše največje gospodar- sko podjetje in edini zavod te vrste v državi. Danes lahko s svojo popolno opremo konku- rira vsem tiskarskim podjetjem v naši ba- novini.

Ona ima najkrepkejši oslon na ves učiteljski stan, česar nima nobena druga tiskar- na. In v tem, dragi tovariši in tovarišice, je vsa njena moralna sila, bila bi pa tudi gospo- darska, ako postanejo vsi učitelji zadržniki in odjemalci-kupci. Zato Vas ponovno vabi- mo v krog zadržnikov in v okrilje naše go- spodarske in stanovske trdnjave.

—g Članom Učit. samopomoči. Zadrū- na uprava Vam je poslala v teh dneh polo- žnice za nakazilo članskega prispevka po umr- lih članih: Sadar Vendelin, Ljubljana in Sa- bati Antonija, Zg. Poljskava (369. in 370. smr. primer). Samski člani nakažejo 11 Din, zakonski pari pa 21 Din. — Tej pošiljati smo priložili seznam umrlih članov v zad- njem četrtletju (okt. do dec.) l. 1935. Odslej boste dobivali za vsako četrtletje tiskane se- zname kot je ta. — Zaostanki se od meseca do meseca večajo. Kako pa naj zadrūna uprava zadosti dedičem s posmrtninami, če ne bo zadosti vplačil! Prosimo, mislite na to in nakazujte določene zneske takoj po pre- jemu položnic.

—g Zahvala. Učiteljski dom v Ljubljani se toplo zahvaljuje petim preostalim sošol- cem pok. tovariša Vendelina Sadarja za zne- sek Din 150.—, ki so jih darovali namesto venca na njegovo krsto.

Učiteljska fiskarna

—t Opomin zamudnikom. Nad 5000 Din daje letno tiskarna samo za znamke pri opo- minih. Tovariši, skrbite in pomagajte, da ti nepotrebni stroški ne pridejo več v poštev pri učiteljih in šolah.

Stanovsko gospodarstvo je najtrdnjši temelj stanovske organizacije

—t Ni se spomnil na to. Srečam starega tovariša, ko ravno prihaja iz neke knjigarne. — »Od kod, prijatelj?« — Nekaj papirja in knjig sem nakupil. — »Ali ne kupuješ v Učit. tiskarni?« — Se nisem spomnil na to. —

—t Organizacija dela za vse in vsi naj delajo za organizacijo. Mnogi tovariši se ob vsaki priliki obračajo na organizacijo v vpra- šanji za svet, s prošnjami za pomoč itd. A mnogo tistih, ne upoštevajo navodil organiza- cije, kadar jih vabi in kliče na pomoč učiteljskim gospodarskim ustanovam, ki so glavna opora vsemu delovanju.

—t Mladinska knjižnica. Za Božič sem kupil nekaj knjig iz založbe Učit. tiskarne, katere izkazuje — Cenik l. 1935 — že po polovični ceni. Knjige so tako lepo vezane, da je že sama vezava skoraj toliko vredna, ko stane cela knjiga. Sedaj je najlepša prilika, da se izpopolnijo šolarske knjižnice in si oskrbe starši najboljša in najcenejša darila otrokom za Veliko noč, za god itd.

kopico vprašanj rešuje z upoštevanjem eko- nomske plati na vasi:

Ali je vas še vedno torišče onih idile, ki jo opeva literatura? Resnica o narodnih običajih in nošah. Problem in bistvo kmetstva. Vzgojna ideologija in metoda na kmetih. Kako stanuje in spi kmečki otrok? Kakšen poklic si izbira današnja kmečka mladina? Zakaj ni več »ljubezni do grude«? Spolno življenje na vasi. Izgledi kmečke mladine.

Za učitelja na vasi zelo tehtni problemi, katerih ne bo več mogoče molče preiti! Pa tudi mestni in delavski šolnik se bo moral poglabiti v ta važni problem!

Vinko Brumen je zasnoval zgodovinsko študijo o slovenskih začetnih šolah. Z novih vidikov podaja razvoj slovenskih šol za časa A. M. Slomškega ter dokazuje neodvisnost teh prizadevanj od nemških sosedov.

Ernest Vranc podaja nekaj misli k pro- blematiki učiteljskega mladega rodu pod pa- rolo »Mi gremo naprej...«. Ostro karakte- rizira predvojno učiteljsko generacijo, ki ni razumela Cankarja. Povojno pokolenje se je izživljalo v boju proti »novi šoli«, najmlajše učiteljstvo pa išče samega sebe na barikadah današnjih kaotičnih razmer:

Ali minljivost in izpremenljivost življenjskih oblik vpliva tudi na oblikovanje mladega rodu? Zakaj se pri nas čisto zida pri strehi? Dr. Ozvald pred vojno in po vojni. Kje so pravi temelji eksistenčne nujnosti »nove šole«? Ali zavisi re- forma od same ideje? Pomanjkljiva izobrazba med učiteljstvom. Zakaj? Pomen družboslovnih tečajev 1927.—1929. v Ljubljani. Zakaj mora šola ustrezati ekonomskemu in socialnemu ustroju družbe? Ali vodi šola življenje ali obratno? Mlajše učiteljstvo kot izraz razrvanega časa. Za- kaj ni več sanjavega iskanja idealov? Kie se nahaja mesto nas učiteljev v socialnih krčih današnjega veka?

Razprava — prepletena z značilnimi iz- povedbami mlajše generacije — bo vzbujala

veliko pozornost, saj globoko posega v misel- nost današnje dobe.

Prof. Ozvald je orisal vlogo starosti pa mladosti v življenju poedinca in v organski celoti ljudstva. Pisatelj točno definira odno- se »starih in mladih« ter prihaja do zaključ- ka, da se teh dvoje reči medsebojno ne iz- ključuje. Vse ob svojem času! Starejše ge- neracije si brez mlajše ne moremo misliti. Brez naraščaja bi prišli do zastoja. Ni pa mlajša generacija samo nadaljevanje starej- še. Teza — antiteza! Iz tega nasprotja se šele poraja »plodoviti moment« za kultiviranje, pretirani kult mladine pa odklanja. V živem slogu pisana razprava bo zanimala »stare« in »mlade«.

Dragotin Cvetko je raziskal socialno pripadnost dijakov na mariborski klasični gimnaziji. Zelo zanimive so ugotovitve o učnih uspehih dijakov z ozirom na socialni sloj. Do sedaj še docela neobdelano polje v sklopu našega šolstva!

Anica Lebarjeva razpravlja o varstvu deklet, Etbin Bojc pa poroča o t. nadz. Josipu Novaku in njegovi biografiji kranjskih šol- nikov. Za strokovne učitelje je v zborniku »Študija fonetike«, kar v začetku pa nekrológ markantni osebnosti starejše dobe — peda- gogu dr. Janku Bezjaku.

Z malimi izjemami prinaša letošnji »Pe- dagoški zbornik« vsebinsko enotno gradivo z vodilno idejo — preloma s preteklostjo!

Kdo si tega ne želi bolj kot mi učitelji?! Čeprav nas tarejo krizi in težave, mi hočemo in moramo z duhom časa! Kljub vsemu bomo mesečno še našli Din 2.50 (t. j. 30 Din letno) za našo edino pedagoško-književno ustanovo. Zelimo pa, da se SŠM tudi v bodoče razvija v smeri, ki jo je nakazala v letošnjem »Pe- dagoškem zborniku«!

VELIKANSKO ZNIŽANJE CEN ZIMSKE OBUTVE IN NOGAVIC

Bata

Mladinska matica

—mml Male crkvene i školske novine, glasilo gradišćanskih Hrvatov v Avstriji, so prinesle v preteklem letniku, več gradiva iz »Našega roda«, in sicer: Kunaverjevo risbo: Zima, članek v severni Skandinaviji med Lapenci (po dr. Reji), Bridge delo s sliko (po Skulj-Grumovi), pesem Prebujenje od Ahačičeve, članek Pisanice s fotografijami (po Novaku), članek Vrtnik, z ribiči na nočnem lovu, Pesem brez konca (Ahačič) in članek Na visokem severu (po dr. Reji).

Učiteljski pevski zbor JUU

—pev Članstvo opozarjamo ponovno na pevski tečaj, ki se bo vršil 2.—4. februarja t. l. Tečaj bo v Glasbeni Matici soba št. 17 — vhod iz Gosposke ulice. Iz krajev, ki so bili navedeni v okrožnici, smo prejeli zadovoljive odgovore, zato prosimo pri tečaju polnoštevilno udeležbo.

—Eno uro pred tečajem bo v Glasbeni Matici seja upravnega odbora.

Šolski radio

—XVI. teden. Torek 4. februarja bo ob 9. uri oddajala meščanska šola na Viču »Strossmayerjevo proslavo«. I.—III. Program: 1. Govor o J. J. Strossmayerju (nastavnik Korenc). 2. Vladika Strossmayer o domoljubju in narodnem edinstvu (recitira Vončina, učenka I. razreda). 3. Nikolajev: Vladika Strossmayerju (deklam. učenec I. a razreda). — Petje vodi nastavnik Kerne L. — 4. A. Leban: Slovo od domovine. 5. Koroška narodna (harm. Pregelj): Pesem o Zili. 6. S. Gregorčič: Ob smrti velikega vladike J. J. Strossmayerja (deklamira Mikuš Filomena, učenka III. razreda). 7. Konja jaše kraljeviču Marko (stara guslarska pesem, priredil V. Mirk). 8. Orač na Topoli (E. Adamič). 9. Državna himna.

Petek 7. februarja ob 11. uri bo predaval g. Mirko Kügler: Bela Krajina in davnina. K tej oddaji pripominja g. predavatelj: Ni mi mi do tega, da bi si kdo ve koliko za ušesa zapisali. Hočem le, da bo vsak izmed vas vedel tole: V Krajini je mnogo, mnogo zanimivega, kar bi si ogledati in prebrskati splačalo. Bilo je nekako pred tristoletni leti, ko je bil svet ob Kolpi, dandanes mu pravite Bela Krajina, še ves porasel s hrastovimi gozdovi tako, da veverica od Vinice pa do Metlike (tj. tedaj še ni bilo) ni morala skočiti raz drevo. Iz te davnine bomo prešli v stari in srednji vek ter si ogledali najvažnejše zgodovinske posebnosti. II.—III.

—V kmetijskem radiu bo v nedeljo dne 2. februarja ob 15. uri predavanje: Zadržna oblika gospodarstva med drugimi kolektivnimi oblikami; g. Basaj.

V februarju so še sledeče šolske oddaje:

Petek 14. februarja: Higijensko predavanje; ga. Slava Kristan-Lunaček.

Torek 18. februarja: Pestre predpustne šale; gđc. Manica Komanova.

Petek 21. februarja: Drobno kolesje velike narave; dvogovor g. Arnošt Adamič.

Torek 25. februarja: Mali harmonikarji zaigrajo naše narodne pesmi pod vodstvom g. prof. P. Rančigaja.

Petek 28. februarja: Naše šole v preteklosti; g. prof. Ebin Bojc.



FR. P. ZAJEC
Izpravljanje optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatin in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Stanovska organizacija JUU

Iz društev Vabila

—JUJ SRESKO DRUŠTVO V LITJI bo zborovalo predvidoma v soboto 15. februarja v Ljubljani pri Mikliču. Na dnevnem redu predavanje tov. Samčeve iz Višnje gore in stanovske zadeve. Predsednik.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO V KAMNIKU bo zborovalo v soboto, dne 15. februarja 1936 ob 9. uri v Domžalah. Dnevni red: 1. Volitev novega predsednika. 2. Situacijsko poročilo. 3. Predavanje: Sestava novih čitank. 4. Gospodarski referati. 5. Slučajnosti. — Odbor.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO V LJUTOMERU bo zborovalo v soboto, dne 8. februarja 1936 v Gor. Radgoni, z začetkom ob 10. uri. Zborovanje je celodnevno, kot smo zadnjič sklenili, ker je poleg običajnih točk na dnevnem redu predavanje tov. Vranca iz Maribora; govoril bo o sodobnem pouku, o teoriji in praksi ter prinesel s seboj ilustrirane štenske tednice in podrobne učne načrte. — Pridite!

—JUJ SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO CELJE bo zborovalo v soboto, dne 8. februarja s pričetkom ob 9. uri dopoldne na mestni narodni šoli v Celju. Obravnavale se bodo aktualne stanovske zadeve. O raznih pedagoških problemih bo predaval prof. dr. Zgeč. K polnoštevilni udeležbi vabi — odbor.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO V KRANJU bo zborovalo 12. febr. ob 9. uri v Kranju. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Naše gospodarske ustanove, poročila t. Rant. 3. Razgovori o predmetih: praktična gospodarska znanja, gospodarstvo in gospodinjstvo. — Večrazredne šole naj pooblaste in določijo svoje referente. — Predsednik: Josip Lapajne.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO PTUJ bo zborovalo v soboto, dne 8. februarja ob pol 10. uri v Mladiki (prosvetna dvorana). Poleg običajnega dnevnega reda bo tudi predavanje tov. Jurančiča »O krvni zadrugi«. — Ob 8. uri bo v Mladiki tudi odborova seja! Odbor.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANI VZHODNI DEL, zboruje 8. februarja t. l. ob 9. uri v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani. Dnevni red: 1. Otvoritev. 2. Novi učni načrti — predava tov. Alojzij Hreščak. 3. Stanovske zadeve; a) poročilo pedagoškega odseka; b) poročilo stanovsko-političnega odseka. 4. Volitev članov sres. stanovskega razsodišča. 5. Raznoterosti. Pol ure pred začetkom zborovanja zborujejo odseki istotam. — Odbor.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO LOGATEC bo zborovalo v soboto dne 8. februarja 1935 v osn. šoli na Rakeku. — Začetek zborovanja ob 9. uri. Pred zborovanjem bo kratka odborova seja, na kateri bomo rešili najnujnejše in najvažnejše zadeve. Poleg stanovskih zadev bo na dnevnem redu tudi referat tov. M. Pavčiča o Bolgariji, njenem šolstvu itd. Posebnih vabil ne bomo razpošiljali, zato naj velja to obvestilo kot vabilo. — Pridite vsi! — Odbor.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO KOZJE bo zborovalo dne 8. februarja 1936 v Kozjem ob 10. uri. Dnevni red: 1. Referat tov. A. Podjavorška: Studij naše vasi. 2. Dopisi. 3. Poročilo gospodarskega odseka (V. Cermelj). — Odbor.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO V ORMOŽU bo zborovalo v soboto dne 8. februarja 1936 ob 9. uri v Ormožu. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu predavanje tov. Kotnika »Ob 15letnici koroškega plebiscita« in o naših stanovsko-gospodarskih organizacijah. — Vabljeni vsi! — Odbor.

Poročila

—JUJ SRESKO DRUŠTVO ORMOŽ je zborovalo 7. decembra 1935 v Ormožu. Izmed 61 članov je bilo navzočih 34 t. j. 55,9%. Vzrok slabi udeležbi je bilo zelo neugodno vreme.

Tovariš Ljudevit Belšak otvori zborovanje s pristrnim pozdravom. Posebej pozdravi navzočega sreskega šolskega nadzornika gospoda Josipa Gorupa. Po objasnitvi stanja v organizaciji je predaval ob 25 letnici smrti o slovenskem velikanu, pisatelju in pedagogu L. N. Tolstoju.

Dopisi so zavzeli dober del zborovanja, kljub temu, da jih je tov. predsednik objavil v skrajšani obliki. Živahna debata se je razvila glede proračuna sekcije in to v zvezi z dnevnim dopisom. Vsi govorniki so zahtevali, naj se prispevek za pevski zbor črta. Končno se je sprejel naslednji sklep: Nismo za okrnitev proračuna sekcije, pač pa naj se proračunani znesek za pevski zbor porabi za izvanredne izdatke tako, da ne bodo člani obremenjeni s kakšnimi novimi prispevki. Ni namreč na mestu, da bi se v sedanjih razmerah prirejali koncerti. Nadalje se je osvojil sklep odbora, da naj ima vsako društvo svojega zastopnika v načelstvu ali nadzorstvu Učiteljske tiskarne. Izvolil se je tudi društveni gospodarski odsek, ki ga tvorijo tovariši: I. Rajšp Josip za »Učit. samopomoč«, 2. Vittori Srečko za Samopomoč za otroke učiteljev in učiteljic in za Učiteljsko tiskarno, 3. Venigerhole Fric za kreditni zadrugi in učiteljske domove.

Po prečitaniu zapisnika zadnjega običajnega zborovanja in zborniškega odbora se je, ki sta bila odobrena, je predaval tovariš Kotnik Ob 15 letnici koroškega plebiscita. V temperamentnem govoru je pojasnil, kako je prišlo do njega ter podal njegov potek. Posebno je podčrtal vzroke, ki so dovedli do našega poraza. Z zanimanjem pričakujemo drugi del predavanja.

Pri slučajnostih sta se sprejela naslednja sklepa:

1. Tovariš Papst se naproša naj priredi tečaj za ročna dela.

2. Obnavljamo svoječasni predlog: Sekcija naj skuša doseči, da bo tiskovina »Prevodnica« vsebovala vse rubrike, ki so potrebne za vpis v katalog.

Prihodnje zborovanje bo februarja v Ormožu. Belšak Lj., preds. Bitenc Rado, tajnik.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO KRANJ je zborovalo 9. dec. v Kranju. Radi slabega vremena je bila udeležba le povoljna. Predsednik tov. Lapajne je podal obširno situacijsko poročilo. Iz njega je bilo razvidno obširno delo in prizadevanje sekcije in upravnega odbora v Beogradu za popravilo oz. ukinitve uredbe o zmanjšanju draginskih in rodinskih doklad drž. nameščencem. Zlasti je treba poudariti solidarnost vseh uradniških organizacij v tem vprašanju. Vendar nas malenkosten uspeh ni zadovoljil. Treba bo še

mного odločnega dela v tem oziru. Organizacija je posredovala na odločujočih mestih v vprašanih učiteljskih premestitev in namestitev. Pri tem je varovala one splošne smerice, ki jih je sprejelo vse učiteljsko organizirano v stanovski organizaciji. Napade, ki jih objavljajo nekateri listi in ki so se pojavili tudi v letakih in ki imajo namen s svojimi pavšalnimi obdolitvami blatiti ves učiteljski stan, učiteljsvo z ogorčenjem zavrača. Zborovanje je obenem poudarilo nediscipliniranost nekaterih učiteljskih društev v sedanjem položaju. Napram takim društvom naj se v bodoče postopa po pravilniku o razsodišču.

Druga točka dnevnega reda je obsegala predavanje tov. Rapeta VI. o narodnem jeziku v osnovni šoli. Na podlagi delovne metode, pri čemer je zaposlena v kar največji meri aktivnost vseh učencev, nam je pokazal na praktičnih zgledih, kako naj se učitelj in učenec udeležujeta zlasti pri čitalnem in spisovnem pouku. Učiteljsvo je z vso pažnjo sledilo zanimivemu predavanju. Tov. predsednik pa je dopolnil predavanje z nekaterimi navsvet iz svoje bogate šolske prakse.

Tov. Ločniškar je poročal o sklepih ankete za pripravo učnih knjig. Zlasti je pozival učiteljsvo, da zbira zadevno gradivo. Predlagal je sledečo resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta:

Razpis o monopolizaciji učnih knjig smatra učiteljsvo za zlonameren udarec našemu šolstvu. Poskus prisilne unifikacije kulturnih prvin vodi vedno do reakcije. Zato odklanja učiteljsvo vnaprej vse posledice, ki bodo nastale radi odločnega nastopa staršev in vse naše kulturne javnosti, ako se razpis bivše vlade ne razveljavi in ne ustvari nov načrt na demokratični podlagi, t. j. s soglasjem prizadetega naroda.

H koncu je izreklo zborovanje vodstvo sekcije svoje zaupanje in zahvalo za veliko delo, ki ga je imelo braneč materialne in pravne interese učiteljskega stanu.

J. Lapajne, preds. V. Rupret, tajnik.

Novosti na knjižnem trgu

—k Jožef Hofbauer: »Pohod v zmedo«. Vojnih romanov smo dobili zadnja leta lepo število. Zdaj je izdala založba »Evalit« v Ljubljani, Jožeta Hofbauerja vojni roman »Pohod v zmedo«, ki se dogaja med našimi ljudmi na naših tleh. Slika nam italijansko fronto od začetka, ko je Italija napovedala Avstriji vojno; do razstula, ki je trlo stavbo dvojne monarhije podrl kakor stolp iz kart. — Založba »Evalit« je izdala letos že šest knjig. Celotni letni program (40 knjig) stane za mehkovezane knjige 100 dinarjev. Naroča se v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10. — Za vezavo vseh del v platno pa se doplača 60 Din.



KNJIGARNA »UČITELJSKE TISKARNE«

registrirane zadruga z omejenim zavezom

Ljubljana Franciščanska ulica št. 6

PODRUŽNICA MARIBOR, palača banovinske hranilnice

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjigar na sprejema naročila za knjige iz inozemstva, za vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna!

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjigar na sprejema naročila za knjige iz inozemstva, za vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna!